

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 891
Ημερομ. Κατάθεσης: 23/1/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Θέμα: **«Βαθαίνονν Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός για τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις»**

Ο Ανεξάρτητος Βουλευτής Β'2 Δυτικού Τομέα Αθηνών, Γεώργιος Μανούσος, σας επισυνάπτει δελτίο τύπου από την Ε.Σ.Α.μεΑ με θέμα την ακραία φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ανθρώπων με αναπηρία, χρόνια ή/και σπάνιες παθήσεις.

Παρακαλείσθε για τις δέουσες ενέργειες σας.

Ο Βουλευτής

*Μανούσος Γεώργιος
Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών*

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Βαθαίνουν Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός για τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις

- Οι μισοί πολίτες με σοβαρή αναπηρία στις παραγωγικές ηλικίες βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Το 2023, σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό βρέθηκε το 34,1% των ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω με σοβαρή αναπηρία, έναντι του 24,2% των ατόμων χωρίς αναπηρία της ίδιας ηλικίας
- Στα άτομα με σοβαρή αναπηρία ηλικίας 65 +, το ποσοστό κινδύνου φτώχειας αυξάνεται κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ των ετών 2018 και 2023
- Το 27,8% των ατόμων με σοβαρή αναπηρία 16 έως 64 ετών και το 14,9% των ατόμων με σοβαρή αναπηρία 65 ετών και άνω αντιμετωπίζουν σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις

Αντικείμενο του 3ου Δελτίου Στατιστικής Πληροφόρησης του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της ΕΣΑμεΑ για το 2024 είναι η Φτώχεια και ο Κοινωνικός Αποκλεισμός στα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις. Τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις αποτελούν μια πληθυσμιακή ομάδα που βιώνει με τον πλέον σκληρό τρόπο, τις επιπτώσεις μιας παρατεταμένης και πολύπλευρης κρίσης. Στο σημερινό δυσχερές για την κοινωνία πλαίσιο, πέραν τις οικονομικής κρίσης έχουν προστεθεί υγειονομικές, κλιματικές και ενεργειακές απειλές, που επιδρούν επίσης υπέρμετρα στο βιοτικό επίπεδο των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις.

Στο παρόν δελτίο, αναλύονται συγκριτικά τα δεδομένα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στον πληθυσμό των ατόμων με και χωρίς αναπηρία (χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις) για το έτος 2023, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2022, και αποτυπώνονται οι διαχρονικές μεταβολές το διάστημα 2015-2023.

Πηγή των δεδομένων αποτελεί η δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC -Statistics on Income and Living Conditions) της Eurostat, που διενεργείται στην Ελλάδα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, και αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η διεύρυνση των ανισοτήτων σε βάρος του πληθυσμού με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και η επιμονή του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, παρά τη σταδιακή βελτίωση σειράς κοινωνικοοικονομικών δεικτών τα έτη μετά το 2016, επιβεβαιώνει τον πολυδιάστατο και δομικό χαρακτήρα του φαινομένου της φτώχειας στα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις, με τους μισούς πολίτες με σοβαρή αναπηρία στις παραγωγικές ηλικίες να βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Εξίσου ζοφερή εικόνα προκύπτει και για τα άτομα με αναπηρία 65 ετών και άνω, που παρά το γεγονός ότι - τα πρώτα χρόνια της κρίσης -οι συνταξιούχοι έδειξαν μεγαλύτερη αντοχή στην φτωχοποίηση, οι συνεχείς περικοπές στις συντάξεις και η κάθετη αύξηση του κόστους διαβίωσης, έθεσαν πλέον και τους ηλικιωμένους και συνταξιούχους με αναπηρία σε σοβαρό κίνδυνο εξαθλίωσης, με τους δείκτες φτώχειας να καταγράφουν σταθερή ανοδική πορεία σε αυτές τις ηλικιακές ομάδες.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Συνεπώς, απαιτείται γενναία κοινωνική πολιτική για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και την προστασία τους από την φτώχεια, με μακροπρόθεσμο στόχο την άρση των ποικίλων εμποδίων και αποκλεισμών που αποκλείουν τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις από τη δυνατότητα να απολαμβάνουν ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

Η αύξηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στο εργατικό δυναμικό της χώρας πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα το επόμενο διάστημα, με την κατάργηση της άδικης διακοπής των επιδομάτων αναπηρίας όταν τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις εργάζονται, την ανάπτυξη προγραμμάτων για την προώθησή τους στην απασχόληση, και την ενίσχυση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

Ωστόσο, είναι απολύτως αναγκαία η λήψη μέτρων για την άμεση ενίσχυση του εισοδήματος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις ώστε να προστατευτούν από την εξαθλίωση. Η αύξηση των αναπηρικών επιδομάτων, η επαναφορά και συμπλήρωση των ευνοϊκών διατάξεων για τη συνταξιοδότηση των γονέων/ συζύγων/ αδελφών που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με βαριά αναπηρία, η αποσύνδεση των προνοιακών επιδομάτων από τις συντάξεις, η φορολογική ελάφρυνση των ατόμων με αναπηρία 67% και άνω, αποτελούν σε αυτή την κατεύθυνση βασικές προτάσεις της ΕΣΑμεΑ.

Μείζον ζήτημα αποτελεί επίσης το υπέρογκο ιδιωτικό κόστος της υγείας, που επωμίζονται τα άτομα με αναπηρία με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στην Ελλάδα, το οποίο είναι το μεγαλύτερο στις 27 χώρες της Ε.Ε. Σύμφωνα με την πρόσφατη πανελλαδική έρευνα της ΕΣΑμεΑ για την Πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στην Υγεία, το 78% των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις τα δύο τελευταία χρόνια, έχουν μειώσει δαπάνες για βασικές ανάγκες διαβίωσης (τρόφιμα και ρούχα) προκειμένου να καλύψουν το κόστος της υγείας τους. Είναι αναγκαία η λήψη άμεσων μέτρων όπως η μείωση του ΦΠΑ στο χαμηλότερο συντελεστή για τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα, η επαναφορά του άρθρου 18 του ν. 4172/2013 που προέβλεπε μείωση φόρου από ιατρικές δαπάνες, για τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθώς και η διεύρυνση αυτού, αλλά και η μακροπρόθεσμη ενίσχυση και στήριξη του δημόσιου συστήματος υγείας, προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί με επάρκεια στις ανάγκες υγείας των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/ και σπάνιες παθήσεις καθώς και των ανασφάλιστων ατόμων.

Τέλος, σε μια εποχή που η φτώχεια λαμβάνει τα ακραία χαρακτηριστικά της στεγαστικής κρίσης και της ενεργειακής φτώχειας, είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η στεγαστική και ενεργειακή ασφάλεια των ευάλωτων πολιτών που βρίσκονται στον μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας. Τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν υπερβολική επιβάρυνση από το κόστος στέγασης σε ποσοστό που είναι επίσης το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Είναι άμεσα αναγκαίο να διασφαλιστεί η προστασία τους από τους πλειστηριασμούς της πρώτης κατοικίας, να διευρυνθεί το μέτρο απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ για την πρώτη κατοικία σε όλα τα άτομα με αναπηρία, με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, αλλά και να εξασφαλιστεί διευρυμένη πρόσβαση στα κοινωνικά τιμολόγια ενέργειας.

Περισσότερες πληροφορίες: paratiritirioanapirias.gr, esamea.gr και espa.gr

Τάνια Κατσάνη · ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ Ε.Σ.Α.μεΑ. · Ελ. Βενιζέλου 236, 16341 Ηλιούπολη